Eftirliti› umbor› á skipum skal styrkjast

Jørgen Niclasen hevur ongar ætlanir um at lata Arbei›seftirliti› taka yvir eftirliti› vi› trygdini umbor› á skipum. Men eftirliti› skal kortini styrkjast

Eftirliti› vi› trygdini og arbei›sumhvørvinum umbor› á skipum er í dag ein uppgáva hjá Skipaeftirlitinum. Og ta› fer ta› eisini at vera í framtí›ini. Ta› sigur Jørgen Niclasen, landsst‡risma›ur, í einum svari uppá fyrispurning frá Hans Paula Strøm, løgtingsmanni.

Hans Pauli Strøm vildi hava at vita, hvørjar ætlanir landsst‡risma›urin hevur um at tryggja, at somu krøv ver›a sett til arbei›sumhvørvi› umbor› á skipum sum á arbei›splássum á landi. Og hann vildi eisini hava at vita, um nakrar ætlanir eru um at lata Arbei›seftirliti› hava um hendi eftirliti› umbor› á skipum.

Jørgen Niclasen vísir í svarinum á, at lógarøki› í dag er tøkt í danskari lóggávu, men at ætlanin er at yvirtaka Skipaeftirliti›, so øki› ver›ur føroyskt burturav. Í hesum sambandinum ætlar landsst‡risma›urin at styrkja tann føroyska partin vi› atliti av n‡ggju lóggávuni.

Jørgen Niclasen heldur, at arbei›sumhvørvi› umbor› á skipum er betri í dag enn fyrr, og hann vísir eitt nú á rulludoyvitangarnar, sum eru komnir umbor› á flestu føroysku fiskiskipini.

– Vi› at samanbera arbei›sumhvørvi á landi vi› ta›, sum er galdandi umbor› á skipum, so íresta krøv um, hvussu sjómenn handfara vandamiklan løg á ein óska›iligan hátt, og hvussu arbei›sumstø›urnar ávirka kroppin á minst ska›iligan hátt, sigur Jørgen Niclasen í svarinum uppá fyrispurningin.

Landsst‡risma›urin heldur ta› ikki vera naka› gott hugskot at taka eftirlitsuppgávuna frá Skipaeftirlitinum og leggja hana til Arbei›seftirliti› í sta›in.

– Ta› er eingin fyrimunur at blanda fleiri eftirlitsstovnar í arbei›i› um tryggleikan umbor›, sigur Jørgen Niclasen.

Lagaligari at leiga íbú›ir

Vi› at gera ta› lagaligari hjá fólki at leiga íbú›ir út, kann sleppast undan íbú›arney›ini í Havn og a›rasta›ni, heldur Rúna Sivertsen, løgtingskvinna

Rúna Sivertsen hevur í hesum sambandinum sett Karsteni Hansen, landsst‡rismanni, ein fyrispurning, har hon vil hava at vita, um hann ætlar at gera skattingina av privatum íbú›arleigumálum lagaligari.

Hon vísir á, at íbú›arney›in er stór bæ›i í Havn og a›rasta›ni í landinum. Ein orsøk er, at útbo›i› á leigumálum er ov líti› í mun til eftirspurningin, og tí ver›ur prísurin eisini har eftir. Orsøkina til lítla útbo›i› heldur Rúna Sivertsen vera, at ta› loysir seg ov illa at leiga út.

Hon heldur, at vit skulu hyggja at, hvussu nor›menn hava gjørt. Har ber til at leiga út skattafrítt, um í mesta lagi helvtin av egnum bústa›i ver›ur leiga›ur út, og um allur bústa›urin í mesta lagi helvtina av árinum ver›ur leiga›ur út. Í Norra gjørdist útbo›i› so stórt, at bí›ilistarnir minka›u, tá i› broytingarnar vór›u gjørdar. Tr‡sti› á ta› almenna til at byggja leiguíbú›ir minka›i. Prísurin lække›i, og harafturat hækka›i livistø›i› hjá eldri fólki, tí leiguinntøkan ikki ávirka›i pensiónina.

Tingkvinnan heldur, at vit mugu síggja í eyguni, at tørvur er á broytingum á hesum økinum í Føroyum, og hon vísir á, at ta› eitt nú stendur í samgonguskjalinum, at ein grei›ur íbú›arpolitikkur skal ra›festast.

– Um skattingin av leiguinntøkum til bústa›arendamál var› gjørd lagaligari, má roknast vi›, at útbo›i› av leigumálum øktist munandi, og at príslegan á leigumálum lækka›i. Hetta kann fáa ta› hjáárin, at fólk vi› lágum inntøkum fáa møguleika at leiga sær ein bústa›, og at fleiri av málsetningunum í samgonguskjalinum ver›a náddir, sigur Rúna Sivertsen í vi›merkingunum til fyrispurningin.

Alt bendir á, at Tórbjørn Jacobsen ikki ver›ur drúgvur í landsst‡rissessinum. Løgma›ur sta›festir, at hann hevur broti› landssins lógir, og at ein landsst‡risma›ur, sum hevur broti› landssins lógir ikki kann ver›a sitandi. Sjálvur hóttir Tórbjørn Jaocbsen vi› at fara úr landsst‡rissessinum, um hann ikki sleppur at føra tann politikkin, hann vil

Tórbjørn Jacobsen, landsst‡risma›ur:

Løgma›ur er danskur leigusveinur

Sambært Tórbjørn Jacobsen hevur danski forsætisrá›harrin givi› løgmanni bo› um at krevja av Tórbjørn Jacobsen, at hann letur vera vi› at avtaka grundlógardagin sum frídag hjá skúlunum. Landsst‡risma›urin hóttir vi› at r‡ma, um hann ikki sleppur at føra sín egna politikk

Politiskt órógv
John Johannessen

Tórbjørn Jacobsen, landsst‡risma›ur í skúlamálum, ætlar sær ikki at broyta avger› sína um, at grundlógardagurin ikki longur skal vera frídagur hjá føroysku skúlunum.

Hetta stendur hann fast vi›, hóast løgma›ur sigur, at landsst‡risma›urin í hesum føri greitt hevur broti› halgidagslógina, sum sigur, at grundlógardagurin skal vera almennur frídagur

– Halgidagslógin er ikki anna› enn ein gomul donsk kunnger›, sum var› sett í gildi í Føroyum í 1923. Er ta› ikki landsst‡risma›urin vi› málsøkinum, i› hevur heimild at broyta frídagarnar hjá skúlunum, so er okkurt gali›, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Leigusveinur

Landsst‡risma›urin í undirvísingar- og mentamálum sigur seg vita, at danski forsætisrá›harrin hevur vent sær til løgmans, eftir at rundskrivi› um frídagarnar var› sent út, og hevur hann heitt á løgmann um at krevja av Tórbjørn Jacobsen, at hann broytir avger›.

– Og sum tann danski leigusveinurin í Føroyum, sum Anfinn Kallsberg er, so hevur hann bert handla› samsvarandi bo›unum frá sínum harra.

– Men eg ætli mær einki at gera ví›ari vi› máli›. Tann avger›, sum eg havi tiki›, hon stendur vi›, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Hetta kann fáa avlei›ingar fyri Tórbjørn Jacobsen. Løgma›ur sigur nevniliga vi› Sosialinum, at ein landsst‡risma›ur, sum hevur broti› landsins lógir, ikki kann ver›a sitandi í sessinum.

Men hetta rørir ikki Tórbjørn Jacobsen.

– Kann eg ikki dríva politikk eftir mínum egna høvdi, so fari eg, so tími eg ikki at sita í hesum sessinum. Tí so havi eg einki at sita her til. Eg tími ikki at vera majonettfigurur hjá nøkrum ø›rum, sigur Tórbjørn Jacobsen.

Løgma›ur avsannar, at hann skal hava fingi› harrabo› frá danska forsætisrá›harranum.

– Eg havi hvørki tosa› vi› Poul Nyrup Rasmussen ella nakran danskan embætismann um máli›, sigur Anfinn Kallsberg, løgma›ur.

Skeivt at átala

Tórbjørn Jacobsen skilur ikki, at løgma›ur átlar hann fyri sína avger› um at avtaka grundlógardagin sum frídag.

– Hví hevur løgma›ur so ikki átla› í ør›um førum, spyr Tórbjøn Jacobsen, sum heldur ta› vera ideologi at halda uppá grundlógardagin í Føroyum.

– Løgma›ur átti at havt átala› í ø›rum størri málum enn hesum. Hann hevur havt ney›tøkubrotsmenn sitandi í fleiri mána›ir eftir at ta› er sta›fest, at teir hava forbroti› seg, og ta› hevur hann einki gjørt vi›. Hartil hevur løgma›ur sjálvur fleiri lík í lastini, sta›festir Tórbjørn Jacobsen.

Landsst‡risma›urin heldur ikki, at rumbuli› seinastu tí›ina setir samgonguna í vanda.

– Vit hava havt gott stev sí›ani n‡ggju semjuna, sta›festir Tórbjørn Jacobsen.

Um at halda lóg og halgar dagar

Tórbjørn Jacobsen er landsst‡risma›ur í skúlamálum. Hann hevur eftir fólkaskúlalógini heimild at áseta, hvussu nógvar skúladagar, og hvussu nógvar frídagar føroysku sklúlabørnini skulu hava. Men landsst‡risma›urin kann ikki vi› einum rundskrivi til skúlarnar broyta landsins lógir.

Tann lógin, sum kann geva Tobba trupulleikar, er halgidagslógin.

Henda lógin var sett í gildi í 1923 vi› kongaligari fyriskipan. Henda setti eftir tilmæli frá Føroya løgtingi í gildi eina danska lóg frá árinum fyri.

Sum so mangar lógir, er henda lógin ikki broytt í nógv ár. Lógin er tí heldur enn ikki merkt av elli, og er ikki sørt skemtilig at lesa.

Fyriskipanin eitur “Anordning... om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen”.

Fyriskipanin ásetur, at “Arbejdssysler i eller udenfor Huset, der ved Larm forstyrrer Helligdagens Fred er forbudt”. Millum tey tingini, sum eru forbo›in heilidagar og grundlógardag eru “offentlige forlystelser eller støjende Øvelser eller Foretagender, derunder Væddeløb og Klapjagt”, umframt almennir fundir og annars alt, sum kan órógva.

Ta› kann ikki sigast anna› enn, at lógin er farin um sí›sta søludag. Men ta› broytir onki um tann veruleikan, at ein kongalig fyriskipan eftir løgtingsins tilmæli er ein lóg, sum trumfar eitt rundskriv frá UMMS.

Skal landsst‡risma›urin ikki bróta heilidagslógina, so má hann innan grundlógardagin megna at fáa løgtingi› at samtykkja eitt ríkislógartilmæli ella eina lógtingslóg, i› avtekur ella broytir galdandi halgidagslóg.

Landsst‡risma›urin situr annars bara í sessinum uppá tingsins og løgmans ná›i. Vit kunnu tí spyrja, hví landsst‡risma›urin ikki kunnar landsst‡ri› og tingi› ella tingsins mentunarnevnd, á›renn hann tekur eitt stig, sum hann veit er sera ideologiskt og politiskt vi›kvæmt.

Ein annar spurningur er, um landsst‡risma›urin hevur heimild at senda kommunalu skúlunum rundskriv, sum áleggja teimum a›rar frídagar enn teir, sum løgtingi› hevur ásett í lóg. Er 1. mai lógliga vor›in frídagur hjá føroyskum skúlabørnum?

Ta› næsta kundi veri›, at dey›adagur Che Guevara gjørdist frídagur, ella at Jørgen Niclasen ásetti fø›ingardagin hjá Jóannesi bónda sum frídag umbor› á skipum hjá Vaktar og Bjargingartænastuni.